

**INTERNET COMMERCE
AND
SHABBAT YOM TOV**

WEBSITES, E-BAY AUCTIONS, AND VENDING MACHINES

Rabbi Efrem Goldberg
Source Materials

MARKETPLACE

THE WALL STREET JOURNAL.

TUESDAY, AUGUST 17, 2004 B1

Ruling Guides Orthodox Sites' Sabbath Sales

By NICHOLAS ZAMISKA

BECAUSE OF THE biblical prohibition against working on the holy day, Orthodox Jews must close their stores on the Sabbath. But does that also apply to their Web sites?

With the rise of electronic-commerce, that question has long been brewing in Orthodox Jewish circles, and last fall it came to a head with a random phone call to Rabbi Moshe Heinemann.

Rabbi Heinemann, of Star-K Kosher Certification, an international kosher certification organization based in Baltimore, is one of a handful of rabbis in the United States recognized as having mastered the minutia of Jewish law. He is consulted frequently by Orthodox Jews—who number some 600,000 in the U.S.—seeking guidance with the wave of new technology never anticipated by the strictures of Judaism, especially when it involves the Sabbath, which begins at sunset Fridays and ends an hour after sunset Saturdays.

With the dilemma over Web-based businesses before him, Rabbi Heinemann recalled a 45-year-old related ruling by another renowned arbiter of Jewish law. The late Rabbi Yitzchok Weiss had said Orthodox-owned vending machines must be closed, because even though the owner isn't present to make the exchange, he still collects the money. The parallel precedent seemed clear, so Rabbi Heinemann's answer was that Web sites, too, must be unplugged, even though the owner isn't technically doing anything.

A Web site operated by an Orthodox Jew could remain open only "if the shopping cart on the Web site is shut down," ensuring that no actual transactions took place, Rabbi Heinemann ruled in his group's small but influential newsletter *Kashrus Kurrents*.

The article spurred a storm of protests from Orthodox businessmen concerned that Rabbi Heinemann's ruling, which several rabbis say has

Please Turn to Page B4, Column 5

Rabbi Moshe Heinemann

Rabbi Rules on Web Sabbath

Continued From Page B1

the force of law among observant Jews, would mean a loss of online orders.

The 66-year-old Rabbi Heinemann travels around the world certifying everything from ovens manufactured by General Electric Co. that can be programmed to go into "Sabbath mode"—meaning that food can be kept warm because Orthodox Jews aren't allowed to turn things on by pressing buttons on the Sabbath—to legal arrangements in which a Jew transfers formal ownership of his business to a gentile one day a week so it can stay open on Saturday. His organization boasts what it calls the world's only Mandarin-speaking rabbi.

Born in Germany, Rabbi Heinemann lived in England and came to the U.S. after World War II ended. He studied at rabbinical college under a prominent rabbi, the late Rabbi Aharon Kotler, dean of Beth Medrash Govoha Seminary, in Lakewood, N.J., the largest rabbinical seminary in the U.S. He has been teaching Jewish law for several decades.

"When Heinemann speaks, people listen," says Paul Mendlowitz, senior vice president of **DiamondCard Processing Corp.**, a credit-card processing company in Rancho Cucamonga, Calif.

Mr. Mendlowitz, who is Orthodox, and others countered that since most Web sites don't process transactions on Saturdays, no money changes hands, so the sites should be able to remain open. Israel Sendrovic, a retired executive vice president of the Federal Reserve Bank of New York, weighed in with the protestors, confirming that credit-card transactions over the Internet aren't generally processed Saturdays.

"One of my hottest business days was on Rosh Hashana," says Rabbi Mayer Pasternak, who created *Jewishmusic.com*, an online emporium of aural Judaism. "I felt a twinge of guilt, coming back and there were a couple hundred or-

ders." The guilt was especially strong, he says, because he assumed that visitors to his site were nearly all Jewish, and should not be browsing the Internet on the Sabbath and holidays at all.

The Talmud, the collection of writings that make up the body of 3,000-year-old Jewish civil and religious law, weighs in on many of the finer points of the Sabbath, but not all of them, and could never have anticipated the explosion of Internet shopping, to name only one technological development that would have confounded the ancient patriarchs. "This is all new," Rabbi Heinemann says.

An infertile Jewish couple once asked the rabbi whether their child would be Jewish if they used a surrogate mother who wasn't. To the couple's relief, Rabbi Heinemann ruled that their child would indeed be Jewish, as the host mother would simply be an "incubator." He even developed an Orthodox procedure for ensuring the paternity and maternity of a baby conceived in a test tube: An Orthodox Jew must be on hand to collect the sperm and the egg and to seal the contents of the test tube.

The rabbi heard from an array of people who disagreed with him on the Web site issue. He was inundated with phone calls both at work and his home, and after mulling over the decision, he handed down a rare reversal in the newsletter's latest issue in May.

"Technically speaking," he wrote, "the vendor's monetary acquisition, the *kinyan kesef*, happens on a weekday so there is no issue, prohibition of *mekach umemkar*, business sale transactions, on *Shabbos*."

The issue has quieted down, but the rabbi, who has reversed himself only a handful of times in his 40-year career, says it deserved the attention: "This is something you have to know. Keeping the Sabbath in a proper way is very important to us."

MISHNA BERURA (2) מלנה ברורה (21:1)

(לג) לפסק צדקה. ואפלו החזן עשיר, כיון שנותנין לו זה כדי שיחפזל לפני העמוד הוי צדף מצוה. ובענין הכרזת מצוה בבית הכנסת יש אסורין, ויש מתירין, דלא שניף מקח וממכר אלא בחפץ הנקנה, ובמקום שנהגו התר אין למחות כיון. וקניית מקומות בבית הכנסת, וכן קניית אחרונים מן הקהל אחר גמר מצותן, שקונים אותם לאכילה או להריח, לכלי עלמא אסור, וכן לקנות שופר או אחרוג ביום טוב מן המוכר אחרונים אסור [מ"א וש"א].
וענין לקמן בסימן שכג סעיף ד. והנה מקח וממכר, אחד בפה ואחד במסירה, אסור, גזירה שמה יבוא לבתיבה. וגם אסור לתן מתנה לחברו, דמי למקח וממכר, שהרי יוצא מרשותו; אלא דבמתנה מתר כשהוא לצדף שבת ויום טוב, כמו שקחוב סימן שכג סעיף ז, וכן לצדף מצוה. וכן אסור לתן משכון לחברו, אלא אם כן הוא לצדף מצוה או לצדף שבת [מגן אברהם בשם הפוסקים]. וכתב עוד, דלפי זה מה שנהגו לתן בלים במתנה לחתן הדורש, אינו נכון, מיהו, מה שמחייבין קצת לתן לו דמים אפשר דשרי, כיון דכירו לחזר. וענין באליה רבה

RAMBAM (1) רמב"ם הל' אג' (כ"ז:)

יב. כותב מאבות מלאכות. לפיכך אסור לכחול בפור וכיוצא בו בשבת מפני שהוא ככותב. ואסור ללוות ולהלוות גזירה שמה יכתוב. וכן אסור לקנות ולמכור ולשכור ולהשכיר גזירה שמה יכתוב. לא ישכור אדם פועלים בשבת ולא יאמר לחבירו לשכור לו פועליו. אבל לשאול ולהשאל מותר. שואל אדם מחבירו כדי יין וכדי שמן ובלבד שלא יאמר לו הלויני :

BAVA METZIAH (3) ג' (נ"ו)

The Gemara quotes the next section of Mishnah: A PAID SHOMER DOES NOT PAY for the loss or theft of the items mentioned in our Mishnah.

The Gemara focuses on one of these items:^[25]

Rav Yosef bar Chama noted a contradiction to Rabbah: We have learned in our Mishnah: A PAID SHOMER DOES NOT PAY for the loss of Temple property. But contrast [this with the following Baraisa] and note the contradiction: If [A TEMPLE TREASURER] HIRES A WORKER with Temple funds TO GUARD THE red COW against becoming disqualified^[26] or TO GUARD THE CHILD against tumah,^[27] or TO GUARD THE GRAIN used for the omer,^[28] אין נותנין לו שכר שבת - THEY DO NOT PAY HIM A WAGE FOR THE SABBATH if he is hired by the day. THEREFORE, THE RESPONSIBILITY FOR a loss occurring on THE SABBATH DOES NOT REST UPON HIM.^[29] הנה שכיר שבת שכיר חרש שכיר שנה - IF HE WAS A PER-WEEK WORKER, A PER-MONTH WORKER, A PER-YEAR WORKER, OR A PER-SEVEN-YEAR WORKER,^[30] נותנין לו שכר שבת - THEY MAY PAY HIM A WAGE FOR THE SABBATH.^[31] THEREFORE, THE RESPONSIBILITY FOR a loss occurring on THE SABBATH RESTS UPON HIM.

RASHI (4) רש"י (ברכות ס"ד)

כשכר שבת. [כמו שמשכר בשבת] וגזרה משום מקח וממכר ושכירות :

RASHI (5) רש"י (ביצה ל"ט)

משום מקח וממכר. דלמקח וממכר דמי שמוילא מרשותו לרשות הקדש ומקח וממכר אסור מן המקדש דכתיב ממולא חפץך ודבר דבר (ישעיה נח) אי נמי מקח וממכר אתי לדי' כתיבה שטרי מכירה וא"ל הויא לה גזרה לגזרה כולה חדא גזרה היא :

BEIS YOSEF (5) ב"י יוס' (א"ח)

והיכי גזרינן צמוד דאוסופי

מוספא אטו מקח וממכר ה"ל גזירה לגזירה? אלא ודאי לית ביה איסורא כלל אפילו מדרבנן אלא דלמקח להוסיף לכתחלה לא ראו חכמים משום דהוה מיחוי לאינשי כשכר שבת וכן משמע צפרק מקום שנהגו

(פסחים נ:) דחנו רבנן ארבע פרוטות אין בהם סימן ברכה לעולם וחד מינייהו שכר מתורגמנין ומפרש טעמא משום דמיחוי כשכר שבת ואם איתא דהוה שום דא איסור בדבר לא הל"ל אין בהן סימן ברכה דמשמע דלית בהו איסורא אלא שאין רואין סימן ברכה ועוד דמשמע שהיה דרכם לשכור מתורגמנין בשבתות וימים טובים להשמיע הדרשה לרבים וטעמא כדפרישית דכיון שאינו שוכר אותו בשבת עצמה אלא מערב שבת שוכר אותו שאין איסור בדבר אלא שיש לחוש לכתחלה היכא דאפשר ובמקום מצוה לא חששו כלל וזהו דעת ה"ר שמואל שכתב דאין איסור דהא נותנים שכר לקיים המצוה כלומר כיון דאין איסור בדבר כלל אלא חששא בעלמא כיון דלקיים המצוה הוא שרי ושלל כדברי הרב ר' ברוך וה"ר יחיאל כ"ל:

SHULCHAN ARUCH ⑥ (ס' כ"ו) רמ"א

רמ"א דיני השאלה והשפירה לאינו יהודי בשבת, ובו ה' סעיפים:

- א (א) *מתר להשאיל ולהשפיר פליו לאינו יהודי ואף על פי שהוא עושה בהם מלאכה בשבת, מפני שאין אנו מצוים על שביתת בלים. ב'יש אומרים דבלים שעושין בהם מלאכה, *כגון מתרשה (ב) וכיוצא בה, אסור להשפיר לאינו יהודי בערב שבת; וביום החמישי מתר להשפיר לו, ויכלבד שלא יטל שכר שבת אלא (ג) (ד) בהבלעה, כגון שישפיר לו לחדש או לשבוע. (ד) וילהשאיל לו מתר אפלו בערב שבת: הגה *וכן עקר בפסברא האחרונה. *ומתר להשאיל לו בערב שבת (טור וסמ"ק ותוספות פ"ק דשבת) אף על גב שמתנה שהאינו יהודי יחזיר וישאיל לו, (ה) *ולא אמרינן בכהאי גוונא דהוי כשכירות (הגהות מיימון פ"ו):

MISHNA BERURA ⑦ מנהי ברורה

(ג) בהבלעה. אכל (ד) לטל שכר שבת לחדר אפלו בכלי שאין עושין בו מלאכה, או שמשפיר לו חדר לדור בו, אסור לכלי עלמא, וקמו שיחבאר לקמן בסימן שו סעיף ד:

MISHNA BERURA ⑧ מנהי ברורה (ס' י"ג)

(כא) או יאמר וכי. ומה שנוהגים הסוחרים לשכר יהודי בערב שבת לשמור העגלות מן הגנבה, הדבר קשה: איך הסוחר עובר על "לפני עור" פינן שידע שודאי יקבל שכר שבת! ולכן ראוי שיתנה עם השומר שישמור גם ביום ערב שבת ובמוצאי שבת אינה שעות, ואז הוי כשכר שבת בהבלעה ושרי [ח"א]:

MAGEN AVRAHAM ⑨ מנן אברהם (ס"ג)

1. מקרי שכיר יום. וכי נכר'ה נכס של נכח עליו ולחן נראה כן מדברי הסוסקיס ואסתר דלא ראה דברי הר"ן שכתב הטעם שאם יסלקו כחמלט השנוט א"ל לשלם לו כעד השנוט כולה חלה כעד הימים שעברו * ולכן מקרי שכיר יום והוי שכר שבת פ"כ. ומוכח כן מהגמ"ר וה"ה נמשכיר חדר לחכירו. ויל' דה"ה המלוים כריבית זריכים להלות כספין שאם יפרע כחמלט שנוט יפרע חבל השנוט כונה חו לא יפרעו כלל ולא יחשוב ימיים דה"ה חפ"י בני מורד דקסוהו כל זמן שיהיה מורד יחן כך וכך ליום חפ"ה אסור יתן משל שבת דה"ה שכר שבת וה"ה ככל קלם כיונא בזה חבל חס פוחחין לו מהחוכ כל יום כך וכך לא מקרי שכר שבת ככיו"ל כזה וכ"מ בגמ' (°) פ"ה דכחונות:

R' MOSHE FEINSTEIN ⑩ מנהי (א"ה ד: ט)

ריבית מבאנק של גויים עבור שבת וי"ט

בע"ה.

מע"כ בני חביבי הרב הגאון מוהר"ר דוד פיינשטיין שליט"א.

בדבר מה שנתחדש עכשיו שהבאנק משלם ריבית לפי סך הימים שהיו המעות בהבאנק, שא"כ הרי יש לאסור מליטול ריבית עבור ימי שבת וימים טובים מאיסור שכר שבת כדאיאת במג"א סימן ש"ו סק"ו, יפה כתבת זכיון דהם חושבין יום מחצות הלילה עד חצות הלילה שלכן הווי התשלומין דריבית עבור שעות דחול ג"כ שהוא בהבלעה דשעות של חול ממוצאי שבת עד חצות הלילה, אבל כששבת וי"ט סמוכין דהוא בין שיו"ט חל בע"ש בין שיו"ט הוא במוצאי שבת יש לאסור מליטול בעד יום הראשון דמתחיל אצלם בחצות לילה ונמשך עד חצות לילה השני, דהרי בין השעות שהן משבת אסורין ובין השעות שהן מיו"ט אסורין, אבל הריבית בעד יום השני מתר דהרי איכא שעות אחרונות דהן חול. ובשני יו"ט של גליות מסתבר דכיון דעשו לדין יו"ט שני בדין ספק דהא ביצה שנולדה בזה מותרת בזה לרב בבביצה דף ד' הלכה כמותו, א"כ לא שייך לאסור שכר יו"ט בפרעל ששמר שני הימים

אלא בעד יום אחד, וממילא בריבית של הבאנק שהיום מתחיל מחצות הלילה ונגמר בחצות הלילה הרי ליכא שום איסור דאליבא דהוראי איכא דדאי גם שעות דחול ביום שמשלמין עבורו ריבית והוי בהבלעה שמוחר. ובאיכא תלחא יומי כמו כשיו"ט הוא ביום ה' וע"ש או במוצאי שבת ויום ב' אסור מדין שכר שבת וי"ט גמ' רק יום אחד דהוא כשיו"ט ביום ה' וע"ש אסור ליקח בעד יו"ט שני דבע"ש, ואם יו"ט הוא במוצ"ש ויום ב' אסור בעד יום השבת (ובשני יו"ט של ר"ה אולי יש לאסור בעד יום אחד דהרי הם כיומא אריכתא לרוב הדינים וראוי להחמיר) וזה מה שנראה לע"ד. ונראה דהשכר דיום האסור שלא שייך להנחות שם יתנהו לאיזה צדקה ובאופן שלא ידעו כלל ולא יהיה לו שום הנאה אף לא הכרת טובה משום אדם. והנני אביד אוהבך בלוי"ג, משה פיינשטיין

ד (טו) להשזכר את הפועל *לשמר זרעים או דבר אחר (טז) אינו נותן לו שכר שבת, לפיכך (יז) אין אחריות שבת עליו. (יח) היה שכיר שבת, שכיר חדש, שכיר שנה, שכיר שבוע, *נותן לו שכר שבת, לפיכך אחריות שבת עליו. מן לא יאמר לו תן לי של שבת, אלא אומר תן לי שכר השבוע או החדש (ואם שכרו לחדש *והתנה עמו (יט) לשלם לו (ד) כל יום בן בן, (כ) *מקרי שכיר יום (ר"ן סי' א"ע), (כא) או יאמר לו תן לי שכר עשרה ימים:

MISHNA BERURA (ס' י"ד)

(כג) ויש מי שמחיר. סבירא לה דבמקום מצנה לא גזרו רבנן על שכר שבת פנה. (יח) ומכל מקום אינו רואה סימן ברכה. ובכל זה הוא הדין לשכר חוקע. ומכל מקום אסור (יט) לשכר החזן או החוקע בשבת ויום טוב גופא. רק מערב שבת: (כד) לשנה וכו'. פרוש, (כ) שיתפלל גם בימות החול, ומשלם לו לחדש או לשבוע בבת אחת. (כא) וצ"ע באחרונים שכתבו שנהגים להקל לשכר לשבתות לחוד, (כז) והחושש לדברי האוסרין לא יקצב בתחלה, ומה שלוקחם אחר כך יש לומר שהוא דרך מתנה. (כח) ומילדת, בנדיאי מותר לקח שכר שבת.

NODA B' YEHUDAH (ס' י"ה)

סימן כו

בדין טבילה בחמין בשבת

ולפ"ד אכתי יש לאסור בחמין שהרי הרחיבה אסורה בשבת בחמין רק טבילת הנשים מותרת מטעמים שכתבתי. וא"כ אינו נראה כלל כרוחן ואסור משום מחקן. כן עלה במחשבותי כעת בצוא מכתבכם ואעפ"כ אמרתי שאין כח לאסור דבשלמא מה שאמרו בגמרא חינוח מים יפים מים רעים מאי איכא למימר היינו משום דכך שכיח טבילה במים רעים כמו במים יפים ואולי יותר כי רוב טבילה שלהם היה צמי מקוה שהם מי גשמים וכשעומדים זמן איזה ימים מסריחים ולכן היה ראוי לאסור. אבל למה דמשני נראה כמיקר שוב לא אסרו הטבילה כלל ולא חילקו צין חמין לצונן כמו שהחירו אפילו ביום הכפורים דלא שייך כלל מיקר ולא רוחן מ"מ הואיל ובשבת שרי גם ציו"הכ שרי כמבואר שם בגמרא והכא נמי הואיל וצונן שרי גם בחמין שרי. ועוד הרי הרי"ף פסק שם באוקימתא דרבה ורב דימי ושצק טעמא דרבא וא"כ אדם בלא"ה שרי ובשו"ע באורח חיים סימן שכ"ו סעיף ו"ו משמע שחופס דעת הרי"ף עיקר שהרי הביא מחלה דעתו ודעת הרא"ש הביא בשם ויש אומרים ועכ"פ אין הכרח להחמיר בזה. ומה שכתבתי משום שכר שבת אין זה ענין לעסק הטלח חמין רק אם בעל המרחץ רשאי לקבל שכר או לא. וגם בזה נראה לפענ"ד שאין למחות בידו מליטול שכרו מהרי טעמי. (הדא) דטבילת הנשים דבר מלוא הוא ודומה לשכר החונים בסימן ש"ו סעיף ה' שיש מי שמחיר. (ועוד) שהרי שכר העצים ודאי מותר דאטו מי שלוקח דבר מחבירו בשבת לא יפרע לו בחול וא"כ רשאי ליעול שכרו בהצלעה עם שכר העצים וכל מקום שהלכה רופפת צידך וכו'. והרי המנהג פשוט שהנשים הטובלות בשבת שנותנות לבעל המקוה שכרו וחו לא מידי כעת. ועושה שלום נמרומוי יעשה שלום צניכס. דברי הדורש שלומכס.

מכתבם קבלתי ועל דבר ההוראה שהורה שם הרב המופלא מוה' וואלף באסקוויץ ביום טוב של פסח העבר להחם חמין להטיל למקוה רק שבעל המרחץ יעשה לעצמו קאפע ג"כ מחמין הללו וגם זה ע"י נכרי. הנה לא אכפל דברים הללו כי כבר קדם הרב מוה' וואלף הנ"ל לכחוב אלני והודיעני הוראתו והנני שולח לכם העסק חשובתי אשר השבתי לו. ואמנם במכתבכם נאמר שהמיר להחם היורה שתי פעמים זה אחר זה והיורה גדולה מחוקק שבעה הין אונגריש. לא אוכל להאמין על הרצני הנ"ל שיחיר פעמים וגם הוא עצמו כתב שאפילו למלא היורה לא החיר רק הלך בעצמו לראות וראה שכבר היורה מלאה והחיר להסיק מחמה על ידי נכרי ושישחה בעל המרחץ מחמין הללו קאפע. והנה יראו עיניהם בהעסקה שאני שולח לכם דעתי בזה וכן אין אני מחיר צלילי שבת הטבילה בחמין ממש רק להטיל החמין שמה איזה שעות קודם הלילה שיהיו פושרין צליל שבת. ואמנם יודע אני שהבלנים אינם שומעים ועושים מעשיהם קרוב לסוף היום ואני מעלים עין. וכאשר חראו בהעסק מה שכתבתי טעמים שיש לומר שלא גזרו בטבילה משום חמין בשבת. וכעת השבתי אולי יש חשש אחר להחמיר בזה שהרי הטבילה היה ראוי לאסור משום מחקן כמבואר במסכת צ"ה דף י"ח אלא שאדם מותר משום שנראה כמיקר וא"כ בחמין לא שייך נראה כמיקר וא"כ ראוי לאסור משום מחקן גברא. ולפי זה גם בחמין טבילת היה ראוי לאסור אלא דנראה דמיקר שאמרו לאו דוקא דגם אם נראה כרוחן ג"כ שרי וא"כ אדם נראה כרוחן לתענוג אלא שהורכו שם לומר כמיקר משום דאם כן יקשה חינוח מים יפים מים רעים מאי איכא למימר הוצרכו לומר שם פעמים שאדם בא בשבת ורוחן אפילו צמי משרה. ולכן הוצרכו לומר כמיקר משום מים רעים אבל במים יפים בלאו הכי מותר שנראה כרוחן.

בענין אוטומט העשוי למכור סחורה או להצטלם, אי מותר לישראל להניחו לעשות פעולתו גם בשבת - והמסתעף לזה, אי מותר לשלח סחורה בערב שבת, אם יש בזה חשש דמקח הנגמר בשבת

... יחנך בני יקירי בחור כהלכה, חו"ב בחד"ת זך הרעיון וכו' מר שאול יחי' כעת בישיבת מתיבתא בלונדון יצ"ו.

מכתבך בח"ד אודות השאלה בענין להשתמש באוטומט בשבת, נכון השגתי במועדו ובו הראת חילך באורייתא בטוטו"ד לברר פרטי האיסור וההיתר בזה - ודין הני' לי. וז"ל השאלה - כידוע שמצוי כעת אוטומט שבשם מונח פירות או סיגריות וכיו"ב וכשממליכים בשם מטבע נזרק משם איזה דבר מהנוכח, והם עומדים כך ברחובות קרי' - והשאלה כשישראל יש לו אוטומט כזה אם מותר לו להניחו לעמוד בשבת ולעשות פעולתו ושהקונים יקחו ממנו גם בשבת, או צריך קודם כניסת השבת לרוקנו מהסחורה או לנעלו שלא לעשות פעולתו בשבת - ועוררת בזה ג' חששות:

- א. משום שכר שבת.
- ב. מקח וממכר בשבת.
- ג. משום לפ"ע או מסייע לעוברי עבירה לקונים ישראל מחללי שבת - ופלפלת בזה בטוטו"ד.

ה) אכן במין אוטומט כזה העשוי להצטלם (פאטאגרפירען) כשנותנים בשם מטבע הוא נצלם ע"י האוטומט - בזה יש לחשוש יותר, חדא דהאוטומט עושה בזה מלאכה דאורייתא, עי' רמב"ם סוף פי"א משבת הרושם רשמים וצורות וכו' כדרך שהציירין רושמיין חייב משום כותב, ולצלם לא גרע מזה, מה שאין כן באוטומט דמכירה דליכא חשש רק דמו"מ דהוי רק דרבנן - ועי' שבת י"ט א' ושויין דטוענין קורות בית הברד וכו' דאי עביד לי' בערב שבת לא גזרו רבנן. ואף דבאמת הישראל אין עושה מאומה אף מקודם השבת שיוגרים ההצלמה, רק שמניח האוטומט בחול וכל מי שיניח בשם מטבע הוא נשכר לו לצלמו, כיון דבשבת פשיטא דאסור לישראל להשכיר חפצו לעכו"ם בכדי לעשות מלאכה, דאפילו בע"ש פסקינן ברס"י רמ"ו דאסור להשכיר רק ביום ה' מותר להשכיר לו בהבלעה, אם כן בני"ד שהאוטומט עומד מלפני ע"ש, באנו גם כן רק לזה שניגמר השכירות בשבת, בשעה שהעכו"ם נותן בשם המטבע הוא נשכר לו, דהרי הישראל עשה פעולת המשכיר מקודם השבת, רק שניגמר בשבת בשעת נתינת המטבע (עי' מג"א סוסי' רמ"ד ס"ק י"ח במה שכתב דחשבינן לכל יום בפ"ע ומחצית שם) אבל בפעולת ההצלמה והמלאכה לא עשה הישראל מאומה אף קודם השבת, ולא גרע מאוטומט דמכירה - עכ"ז יש באוטומט דהצלמה חשש יותר, דבאוטומט דמכירה יש לנו ההיתר דסי' ש"ז ס"ד דמותר ליתן לעכו"ם בגדים למכור בע"ש כיון דיש לו שהות למכרן מקודם השבת, לא איכפת לו אף כשמכרן בשבת דאדעת' דנפשי' עביד, מה שאין כן באוטומט דהצלמה, דעשוי להיעשות בו מלאכת ההצלמה בכל יום, ולתכלית זה הועמד בשם, ואין לנו רק ההיתר הנזכר לעיל שלא אמר בפירוש שרוצה שיוגמר בשבת, וכעין ההיתר לשלוח סחורה בע"ש בכדי שיקבלו בשבת - דבשם כבר נהגו כן וצריכיין למשכוני אנפשי' ללמוד זכות להתיר, אבל לעשות חדשות יש להחמיר, כיון דסוכ"ס נעשה בזה בשבת מלאכה דאורייתא, לא כן בשליחות הסחורה דמע"ש הנ"ל - וגם בשכר שבת יש חלוק, דבשם יודע למי הוא שולח הסחורה ולמי הוא מוכרה עוד מע"ש, שייד לומר דנעשה כמו שהרויח כבר עוד מקודם השבת, אבל בני"ד הרייח הנעשה בשבת לא הי' נודע ולא היה לו שום התחלה מע"ש דיחא שיין לומר דנעשה כמו שהרויח עוד מקודם השבת, רק הרייח נולד בשבת על ידי האוטומאט של ישראל ויש בזה יותר חשש שכר שבת - ע"כ נלפע"ד להחמיר בזה.

ד) אכן לפי מה שהעלה בחשוף לפני זקן שם, דהא דחסור נמכר בפ"ט שיחוג הקנין בשבת, הוא דוקא כמד מהני תרתי, היינו במקום שכל הקנין בשבת דוקא, כמו בנדון ה"ב שג' רעק"ה ה"ג, או כמו בדין ה"ג, דיוכר שהג' נמפרע, ע"י מעשה קיום התנאי בשבת, מ"מ כיון דמעשה שבת גומר הקנין נמפרע, חסור, חלל היכא שהקנין חל נמפרע בזה מעשה שבו שרי עיי"ש, וכן נראה דכ"ל נפשיעות בחשוף מהר"ם שיק שם, אך בנוגע להמליחות בנידונם נראה שהמה מחולקים עיי"ש, וה"כ הכי יש עלה בנדון דידן, שיחמר בפ"י קודם שבת, שמי שיבוצה לידו החפץ מהכלי בשבת, יחול הקנין עוד מקודם שבת, וכדוונח דחיתא (במ"ס סוכה ה"ב פ"ג), דכך מ"י שה"ש לולבו בידו הכי הוא לו במחנה, ובירושלמי (שם ה"ב) חלי זאה, בפלוגתא של ר' דוסא ור' יהודה גבי לנשין (בב"ב דס"ט), היינו דכ"ל דמחנה מע"ש שיחול נמפרע, וחל"י ח"ס יש ברירה או אין ברירה, ועי' בזה בחה"ס (בחיובושו"פ ל"ג לולבו הגול, ה"ב) כדפ"ק ליקוטי שו"ת חה"ס, בדמ"א ע"א ד"ה כל, ומש"כ בספרי (ה"ב ס"ו ל"ד), ועי' בגליון הש"ס של בירושלמי שם, וה"כ בנוגע לנ"ד בליסור מקח וממכר דהוי רק חש' דרבנן, הכי בדרבנן אמרין יש ברירה, וכמו שכתב מה"ג השולח בנדון שלו בחשוף מהר"ם שיק שם, חלל שהמהר"ם שיק דהב

שם שהמליחות הוי בעיני אחר, מש"כ בנ"ד הכי אפשר לעשות כן כ"ל.

ה) ומה שנוגע להחשש ה"ב מעטם המעשה שקונה בעל הכלי בשבת כ"ל, בזה יש להמליח ההקנה שחיתא בהשועת מהר"ה חס"ד (חלו"ה ח"א פ"ג), שמהל חקיה לענין דודונות ומחנות שחויין בשבת להרצ לכבוד הדרשה, ויש בזה משום ליסור מו"מ, כלש"כ חמה בזה המג"ה (ב"ס' ש"ו סקט"ו), דיוכין המקבל המחנה שלא יקונו בשבת עד מולאי שבת, חש"ג דהה"ו של ח"ס קוניה שלה מדעתו, היינו בח"י, ח"ג ביוצד לחין מכון נקיות, על קניית, כמ"ס המג"ה (פ"ב מה' זכ"י ופ"ז מה' גזירה), והפירו להמכר"ע שהביא המג"ה שם, דכ"ל יודו עדיפה וקיה, מ"מ כדוונח הפסיית, שמכון ע"מ של לקנות, ודאי מודה המהר"ע שאין קונה הדבר בע"כ, והביא רח"ו ז"ה, ושוב כתב דמ"ה חקיה ה"ל בספר המקנה (ב"ק"ה ב' קודשין ס"ו ס"ד), ועי' בזה בחשוף לפני זקן שם, וה"כ יש עלה גם בנ"ד, דעדיף מה"ג, דל"ה רק משום ה"ר ו"ה יודו, לומר בפירוש קודם שבת, שאינו דולב לקנות המעות, עד מולאי שבת, ושוב אין בזה משום ליסור מקח וממכר.

ו) ומה שהשולח העיר ח"ס אין בזה משום שבר שבת, והביא ח"ס נחמר דיש בזה משום שבר שבת, לא יועיל לוי במה שהביא נעשה מעלמו, ע"י ההכרח מע"ש, דכך שיקר ליסורו שג' שבר שבת הכי הוי, ומה"ע כתב בלחמ הב"י (חלו"ה ס"ו חקפ"ה), דנית ב"י דר"ה דליסורא דח"ו, עפ"י מה שכתב רש"י (בכתובות ס"א פ"ג ח"א), דשבר שבת חסור, משום גזירה דמקח וממכר, וה"כ ה"ל גזירה לנזירה עיי"ש, והקשה ה"ר, דהא בש"ס (ב"ב מ"ג) קתמה, דח"ו מקדישין בשבת משום גזרות מקח וממכר, וכח"ו רש"י וח"ו"ס דכולה דהא גזירה, וה"כ ה"ד לענין שבר שבת, וח"ו בחוספת שבת (ב"ס' רמ"ג בפתיחת הסימן בחלמ"ע ד"ה וכלל), דשאני החס' שפושא מעשה בשבת ע"מ, מש"כ לענין שבר שבת, שאינו עושה שום מעשה בשבת, חלל ששכרן מע"ש, כה"ג לוכא למגור ח"ו מו"מ ושכירות בשבת גופה, דהא אפילו ב"ב דחסרו בש"יית דיו מע"ש, משום גזירה שמה יעשה כן בשבת, כיון דעיקר השר' נעשה בשבת, חלל נעשיית קורות של בית הבד, גם לזירה שרי בע"ש, דלא גזרינן שמה יעשה כן בשבת, כיון דגם בשבת, אין בו חלל ליסור דרבנן, וה"כ ה"ד נמי בזה, עיי"ש, חלל ב"ז רק גומר דלא הוי רק חומרה, ובמקום מלוו שרי, עי' (ב"ס' ש"ו סע"י ה') ובחוספת שבת שם, ח"ג זולת זה חסור, ח"ס שאינו עושה שום מעשה בשבת, וה"כ ה"ד ח"ס חסור, ח"ס נחמר דיש בזה משום שבר שבת, — אכן כנראה אין בזה משום שבר שבת, דח"ס ח"ס נחמר דענין הכלי מושב בהמחיר שלוקח בעד החפץ, גם בעד שבר הכי, שמחוק שם הסחורה, מ"מ שיק בזה מש"כ הנו"ב"ה (חלו"ה ס"א כ"ז), לענין שבר הרחילה, ח"ו ועוד שברי שבר העלים ודאי מותר, דלעו מי שלוקח דבר מהצירו בשבת, לא יפרע לו בחול, וה"כ רש"י ליעול שברו בהבגעה ע"ש שבר העלים עיי"ש, וממילא ה"ד הכה דשי"ק כג' ז"ה.

והיוצא לוי מזה, דבהתקיים כל התנאים, היינו שהכלי עומדת שלא ברשות ישראל, ובמקום שחייב יודע מי בעל הכלי, והכל נעשה מע"ש, ועוד ומה שני התנאים ליעול קודם שבת, יש מקום להחיר.

יצחק יעקב ווייס

ב"ה יום ג' ויקרא ו' אדר ב' תשי"ט לפ"ק מבשטר יצ"ו.

נשאלתי אודות מכירה האוטומטי. שכאשר משליכין בתוכה איוה מטבע, היא משלכת מתוכה דבר ידוע, או שנמצאים בתוכה כמה עינינים לענן הילדים. ועי' השלכת המטבע מתחיל לעבוד הילדים מתענגים. ואין ידוע למי שייכת הכלי, מה דינה בשבת.

ה) הנה כבר איתמר ד"ל בהשועת החמוריים, כמו שהבאתי בספרי (ח"א ס"ו י"ו) מ"ס שערות מלוינים בהלכה (ס"ו פ' אורח ל"ב) בשם שו"ת נבטת הלבוני (חלו"ה ס"ו כ"ה), דיש בזה משום ליסור מקח וממכר, בין על הלוקה, כגון שיש לו כבר המטבע בידו בשוגג, דיינא הוא שמוחר לו להניחה במקום שילה, מ"מ חסור להשליך המטבע לחובה, וכן על המוכר, דיש ליסור לישראל להניחה ברחוב העיר, משום דלא ימנע שלא יקנה אחר בשבת.

ובלוי של ח"ס קונים לו מדין ח"ר, וכמו דקו"ל, שאסור ליתן לכרי מעות שיקנה בשבת, ואפילו בזה חסור, ח"ס יוכי השובק בשבת כמו שאיתא בש"ס (חלו"ה ס"ו פ"ג) עכ"ה, והיה בנוגע לענין לוקח, בודאי הלך עמו, שע"כ להדיא מעשה הקני' בשבת, וע"כ חששו לזה בנוגע להשאלה בספרי שם, חלל בנוגע בעל החלומות, הכי כוונת ב"ס שערות מל"ב שם משי"ת מהר"ע (ס"ו ק"י), שכתב להחיר, ח"ס הכלי ה"ג עומדת בר"ה, והנוקה ח"ו נכנס לרשות הישראל, מעטם דגם מנחכה לח"ו ע"מ, כשנעשה מענמה בשבת, כדח"ו (ב"ס' ס"ו ר"ב סע"י ה'), וכ"כ מ"מ, וה"ק להח"ס (שבת ד"ז ע"ב ד"ה אין), שכתבו בע"כ לחסור, בזה העכ"ס ו"ה מרשות ישראל, לחלל שקיפת חמה, משום דמחו כשע"מ, זה דוקא דבישראל מוסר לו החפץ, מש"כ הכלי שכלי נעשה מע"מ, ומ"מ ח"ס הכלי עומדת ברשות ישראל יש להחמיר, ומכ"כ דבשבת וי"ע חסור לו להשאל, להניח בכלים ה"ל, הדברים שזקוקים לח"ו, ח"ק ח"ס ח"ס מוקלים עיי"ש נחריכי עכ"ה.

ג) והנה אין לי בספרים ה"ג לענין בדבריהם, אכן הכי חזינן דיש למי שרולה בחתירה, על מי לסמוך, ח"ס לע"ד נראה לח"ו דמחיר, שיהיה בח"ו דלכ"ו, ודח"ו ח"ק דנכחורה יש שני עעמים נחיסור, ח"ס משום החפץ שמקנה להקונה, דהוי כמו שמקנה קודם שבת נמי שיהיה בזה ע"י השנפת המענע, וח"ס יוכי זה בשבת, ח"ו יחוג הקנין בשבת, ח"ס מעטם המעשה שקונה בעד הכלי בשבת כ"ל.

ג) והנה בנוגע לחש"ס ה"ל, כבר נמ"ה בזה, בחשוף גזרי החמוריים ליסור, וברש"ן שכתבין בזה, הוא הגלון הרעק"ה (ב"ס' ק"ט), ומסקנתו ליסור, כן ח"ס מכר לו חפץ בע"ש, ואמר חקיה לך למחר בשבת, והן שחבר בע"ש נמכשו, בהנאי שיעשה למחר כך וכן, דחסור נעשית מעשה קיום התנאי בשבת, משום ליסור מקח וממכר, וכ"כ בזה בחשוף כתב סופר (חלו"ה ס"ו מ"ו), ובחשוף מהר"ם שיק (חלו"ה ס"ו ק"ה) ל"ד להחיר, חלל רח"ו בחשוף לפני זקן (חלו"ה ס"ו י"ד) שכתמר בזה, ורק ע"י לידוד ח"וה חקיה בנדון דידן, ובמקום הפסד גדול, החיר, וכן החמיר בזה בחשוף אמרי יושר (ה"ב ס"ו ל"ו) במקח וממכר, וב"ס' שערות מנה"ג שם, שהעתיק מהשו"פ לפני זקן וח"ו נחיתר, קלר קנה, וה"ק דבנ"ד דלא קבע הקנין על שבת דוקא, מ"מ לפי מה שהוביח בחשוף לפני זקן שם דיש ליסור בנדון ה"ג, (וכן העיר ברא"י ז', בחשוף מהר"ם שיק שם), מהל דכתב הרמ"א (ב"ס' ר"ב), דיש להחמיר שלא יולאי הנכרי החפץ בשבת מבית הישראל, ויש שם ע"כ ח"ו ונ"ה מפני מרחות ע"ן, ובמהלוי השקל מבוחר עוד ע"כ ח"ו, דח"ק הנכרי הכרי הכסף מקודם, ויחד לו מקום, אפ"ה חסור מן הדין, מפני ש"ה שכתב ח"ו קונה, ושכירות לא קני', נמ"ה קונה הנכרי במשכב בשבת, וכו"ל כמוכרו בשבת, הכי ח"ק דהקנין נגמר מחל"ו בשבת, בלא מעשה הישראל, וכו"י שם קובל הישראל הכסף מע"ש, וביד הנכרי נקונו כ"כ שילה, ומ"מ חסור עיי"ש, וה"כ נכחורה כמו כן בנ"ד.

SHEMIAS SHABOS K' HILCHESA (16) שְׁמִיָּאֵס שַׁבּוֹס ק' הִלְחֵסָא (כ"ט: כח)

כח. חברה המשווקת מוצריה באמצעות אבטומאטים כאלה. נכון שבעליה ידאגו שלא להשאיר את המיתקנים במצב תקין לשימוש כדי שאנשים לא ישתמשו בהם בשבת. אם אמנם יש להניח שמחללי שבת ישתמשו בהם (ט). אבל במקום שבו הקונים הם נכרים — מותר להשאירם במצב תקין לשימוש (נד).

BAYA METZIAH (18) בַּיָּא מֵצִיָּא (ל"ג:)

The Gemara quotes from the last section of the Mishnah: AND THESE persons TRANSGRESS etc. — **וְאֵלוֹ עוֹבְרִין**
 The Mishnah taught that when a loan is made on interest, the borrower, lender, guarantor and witnesses all violate commandments of the Torah. The Gemara teaches which prohibitions are transgressed by each of these individuals:
אָמַר אָבִי — Abaye said: **מְלוֹנָה עוֹבֵר בְּכוֹלָן** — The lender transgresses all of them, i.e. all the commandments listed in the Mishnah.^[14]
לֹוֹה עוֹבֵר מִשּׁוּם — The borrower transgresses the following three prohibitions:
 (a) **לֹא תִשָּׂא רֵעִי לְאָחִיךָ** — (a) *You shall not pay interest to your brother;*^[15]
 (b) **וְלֹא תִשָּׂא לְאָחִיךָ לֹא תִשָּׂא** — (b) *but to your brother you shall not pay interest;*^[16]
 (c) **וְלֹא תִשָּׂא לְאָחִיךָ לֹא תִשָּׂא** — (c) *and before a blind person you shall not place a stumbling block.*^[17]

PESACHIM (17) פְּסָחִים (כ"ד:)

The Gemara presents yet another challenge to R' Abahu's rule: **וְהָרִי אֶבֶר מִן הַחַי** — **But here is the case of a limb taken from a living [animal],** regarding which it is written, *you shall not eat the life with the flesh,*^[5] **וְתִנְיָא** — **and yet it was taught in a Baraisa:** **ר' נַסְסָן אָמַר** — **R' NASSAN SAYS:** **מִנֵּיין שְׁלֵא יוֹשִׁיט אָדָם כּוֹס וַיֵּין לְנֹזֵיר** — **FROM WHERE DO WE DERIVE THE LAW THAT A PERSON SHOULD NOT HAND A CUP OF WINE TO A NAZIR, OR A LIMB TAKEN FROM A LIVING [ANIMAL] TO NOAHITES?** **וְלִפְנֵי עוֹר לֹא תִתֵּן** — **SCRIPTURE STATES: AND BEFORE A BLIND PERSON YOU SHALL NOT PLACE A STUMBLING BLOCK.**^[6] **הָאֵל לְכַלְבִּים שָׂרִי** — **We can infer from this that to dogs, however, one is permitted to give a limb taken from a living animal, even though he himself may not eat it.**^[7] Clearly, a prohibition against consumption does not include a prohibition against deriving benefit. — ? —

ARSAH ZARA (19) אֲרֻסָּה זָרָה (ל:)

And if he has one of his own does the placing of a stumbling block before the blind not apply? Have we not learnt that **R. Nathan said:**
 [6b] How do we know that one should not hold out a cup of wine to a Nazirite or a limb from a living animal to a Noachide? From Scripture, which says, *Thou shalt not put a stumbling block before the blind.* Now here, too, were it not held out to him he could take it himself, yet the one [who hands it] is guilty of placing a stumbling block before the blind!⁶ Here we may be dealing with a case of two persons on opposite sides of a river.⁷ You can prove it, indeed, by the use of the words 'one should not hold out': it does not say, 'one should not hand'. This proves it.

אי אמרת משום *עור לא תתן מכשול הא
 אית ליה לדידיה וכי אית ליה לא עבר משום
 עור לא תתן מכשול והתניא *אמר רבי נתן
 *מניין שלא ישיט אדם כוס של יין לנזיר
 ואבר מן החי לבני נח *ולפני עור לא יתן
 תתן מכשול והא הכא דכי לא יהיבין ליה
 שקלי איהו וקעבר משום לפני עור לא תתן
 מכשול הב"ע *דקאי בתרי עברי נהרא דיקא
 נמי דקתני לא ישיט ולא קתני לא יתן ש"מ

RAN (20) רַנֵּן (א: דם' היל' ס"ז)

מניין שנא ישיט אדם כוס יין לנזיר. רבנן קא משמע לן דתפילו טס יין לנזיר דגידון נה חסור חוכה משום לפני עור ולא מביעה כוס יין לנזיר דבר ישראל הוא חלף חטיו חכר מן החי לבני נח דלאו ישראל הוא חוכה משום לפני עור: ודוקא דקאי בתרי עברי נהרא. עובד כוכבים מנד זהו ישראל מנד אחר דכי לא יהיב ליה הא לא מני שקיל: דיקא נמי דקתני לא ישיט. דלשון השטתה משמע שהוא חוש ועל לנטול ומיהו משמע דהני מילי לענין איסורא דאורייתא אבל מ"מ מדרבנן (') מיהא חסור שהרי מחויב הא להפרישו מחסור והתך ישיט יד עוברי עברה:

וכתבו החוס' סס דחסור
 נהושיט למומרים דבר חסור וע' ב"רוס'
 רפ"ג דפ"ה וחסור להשחיל להרס כלי
 מלחכ' חס הוא חסור לעשות מלאכה
 בשבת חס לא שיש לתלות שיעשה בה
 מלחכת היחר ודוקא בדבר המנוי חכל
 בדבר שאינו מאי חסור חס לא מפני
 דרכי שלום ע' בניטין ד' ס"ה ונחלו'כע"ה
 דף נ"ה משמע ברש"י דלפ"י בעבוי"ם
 חסור לסייעו בדבר שלטווס ע"ש
 ועב"ד ס"י ק"ה ס"ה וכו"כ ס: דרך
 הרן גומ' להרס שטוסק במלחכה מלח
 מנחכהך (שבת ד' פ"ט) וזמ"ל לעבוי"ם
 חכל מי שטוסק במלחכה חסור חסור
 ל' לו כך (ויי"י)

MAGEN AVRAHAM (21) מַגֵּן אֲבְרָהָם (ד: ט"א)

ד חכל חסור דקעבר משום לפני עור לא תתן מכשול והם הוה מונח בחופין
 שאם חפ"י לא היה כידו ה' יכול ליעלו לא עבר חלפני עור ומ"מ איסורא דרבנן
 חוכה דחפ"קטן וחכל נכילות כ"ד מלווין להפרישו כ"ש גדול שאם ישיע כו(הרה"ש)
 ועס"י שתי"ז וז"ל דעבוי"ם ניכח חסור נסייע כמדי דחסור לו כמו חכר מן
 החי חס לא דקאי בענין שאינו יכול ליעלו וקנאותא כהדרא בע"ה דף ו' וב"ב הכ"ן
 רפ"ק דע"א וספ"ק וב"ב החוסשות בקרוסין
 דף כ"ז ע"ש

Tos. (22) א'וס' (58:1)

מניין (23) מניח חינוך (ל:ל)

ובעת לא ראיתי להר"מ ולהרצ המחבר, שיבאו דין המצואר שם דדוקא
בקאי במרי עברי דנהרא דאינו יכול ליקח בעלמו, אבל אם בלא
הושטמו יכול ליקח מעלמו אינו עובר על לפני עור גבי בן נח, ולישראל אסור
מדרבנן דמלווים אנוהו להפרישו, ועיין ביו"ד סי' קנ"א ובש"ך סק"ו
ובגמ"א סי' שמ"ו [סק"ד], ול"ע שהשמיטו הר"מ והרצ המחבר.

מניין שלא יושע אדם טם יין למיר - נראה דה"ה בכל שאר
איסורין אלא להכי נקט טם יין למיר משום דמסתמא
למישתי קא בעי ליה כיון דכ"ע חמרא שחו ושמא שבת מירחו אבל
ישראל שאמר הושיע לי נבלה או חומר או שום איסור אין לחשוש
מלהושיע לו אבל אם ידוע לו שרואה
לאכלו אסור להושיע לו ואפי' הוא
שט מדקאמר אי לא יהיב ליה שקיל
ליה איהו ולפי זה אסור להושיע
למומרים לעבודת כוכבים דבר איסור
אע"פ שהוא שלהם כי הדבר ידוע
שיאכלוהו והוא נאסר להם דבישראל
גמור חשבינן ליה ומיירי בדקאי במקום
שלא יוכל ליקח אם לא יושע לו זה
וכדמסיק דקאי במרי עברי נהרא :

SHUKHAN ARUCH (24) יו"ע (ז' ס' ק"א)

קנא דברים המוצרכים לעבודת כוכבים

אסור לישראל למוכרם, וכו' י"ד סעיפים :

א (א) * דברים שהם (ב) מיוחדין למין ממניין

אלילים שבאותו מקום (ב) א אסור ב למכור

לעובדי אותם אלילים שבאותו מקום (ג) * ואם קנה הרבה ביהר שניכר הדבר

שהוא קונה אותם ג (ג) (א) לסחורה מותר (ג) וכן
אם אוכר שצריך אותם לדברים אחרים והישראל
יודע שכדבריו כן הוא מותר : ודברים שאינם
מיוחדים לה מוכרים אותם ואל פירש העובר
כוכבים שהוא קונה אותם לאלילים אסור למכור
לו (ד) אלא אם כן פסלן מלהקריבן לאלילים :

הנה (ה) אסור למכור לעובד כוכבים מים כשיודעים שרואה לעשות
מהן מים להטביל (נח"ל"ו י"ז) : ד היו מעורבים דברים

המיוחדים עם דברים שאינם מיוחדין כגון לבונה

ד (ז) זכה בכלל לבונה שחורה מוכר הכל סתם

ואין חוששין שמה ילקט הזוכה לבדה לאלילים

וכן כל כיוצא בזה :

RAMA (25) רמ"א (על)

הנה (1) ודוקא לכהן עבודה כוכבי' (1) או לעובד כוכבים שחוקתו שיקטיר

הלבונה לעבודה כוכבים אבל (ד) להם עובד כוכבים שרי

ן (ח) י"א הא דאסור למכור להם דברים השייכים לעבודה היינו דוקא

אם אין להם אחרים כיוצא בו או שלא יוכלו לקנות במקום אחר אבל אם

(ב) יכולים לקנות במקום אחר מותר (ג) למכור להם כל דבר (מרכיב דש"ק דעבודה כוכבים) (ד) ויש (ה) מחמירין ו' ונהגו

להקל כסברא הראשונה וכל בעל נפשי חמיר לעלמו (ו) (ר"ן שם ונחום' ו'אשיר"ו והגמ"ר ס"ק דשבת לדעת הרב) :

SHUKHAN ARUCH (26) יו"ע (א"ה ס' ק"ב)

ב הפאכיד

לאחרים (ח) אינו צריך נטילת ידים, והאוכל צריך נטילת ידים (ט) אף-על-פי שאחר נותן לתוך פיו ואינו

נוגע בפאכל, (י) יהוא הדין לאוכל במגפרה (פרוש, פלי שיש לו שנים, פירי"קו בלעז) שצריך נטילת ידים.

* (ואסור להאכיל יא) למי שלא נטל ידיו (יב) משום 'לפני עור לא תתן מקשלי' (הר"י ס"פ אלו דברים) :

NISHNA BEARUCH (27) נשנה ברוך

ל: (יב) משום 'לפני עור' דהינו בלחם של הפאכיל, דבלחם של האוכל

ויכול לקחת בעצמו, אין כאן 'לפני עור' ; מכל מקום פקחו האחרונים דאסור גם בזה, משום דאסור לסייע ידי עובדי עברה. ועין בפריי-מגדים :

(סימן קמ"א בש"ך ס"ק ה')
מש"א"כ בנזכרו כוכבים
וישראל מוסר. הא ודאי
שישראל מוסר א"ש שעת
ישראל הוא ולא כן פס
כיון שא"י ישראל לפני
להפרישו משבירה אבל נראה
לעילי כוונת הש"ך דה"ל בישראל
אין מניין להפרישו כי אם
כשעובר בשוגג ויש כיד א"ש
א"ת: להפרישו חייב להפרישו
וכמו נקטן אובל נכילוס שהקטן
שוגג הוא ומשם דר"ש פ"ק
קמ"א דשבת כשוגג מיידי
וכדמחשבת מדברי רש"י שם
כ"ג שבת דף ג' פ"א סוף
ד"ס פטורי דאמי וכו' פ"ג
אבל בישראל דרו"ה לעבור
כמודע על א"ש פנימה אטילו
א"ת מוסר גמור אין ישראל
א"ת מניין להפרישו לדעת
בש"ך ומומר דנקט בש"ך הוא
משום דהפוסקים כמומר דברו
ומומר פסקתא מיד הוא ועוד
דכל עובר עברה כמודע יקרא
מומר לאוהו דבר: (שם בש"ך

ד י"א כו'. דס"ל דכי היכי דאמרינן
בש"ס גבי מו"ר דאסור להושיט לו
כוס יין דהיינו דוקא בדקא"י נחרי
עברי דהנרא ה"ה הכא ויש מחמירין
וסוכרין דמ"מ אסור מדרבנן איכא
אטילו לא הוי כמו חרי עברי דהנרא
וכל זה לדעת הרב אבל לפעמי' דלא
פליגי דכ"ע מודים להמרדכי וחוס'
בפ"ק דעבודה כוכבי' דעבוד כוכבי'
או מומר שרי והגמ"ר וחוס' והרא"ש
בפ"ק דשבת והר"ן פ"ק דעבודה
כוכבים מיידי בישראל שהוא חייב
להפרישו מאיסור וכדכתב הרא"ש שם
דלא גרע מישראל קטן אוכל נבילות
שב"ד מניוים להפרישו כ"ש ישראל
גדול *מש"א"כ עבוד כוכבי' וישראל
מומר שא"ת חייב להפרישו ח"ע
שהרי כתב הרב בד"מ דדעת החוס'
רפ"ק דעבודה כוכבים דדעת המרדכי
שם דשרי ו' הרא"ש רפ"ק דעבודה
כוכבים הוא כלשון החוס' שם א"כ
לפי דעת הרב יהיו דברי הרא"ש
סותרים זה אל זה וכן רבינו ירוחם

סימן קנ"ט

לכבוד אהי הכיבי הרב רבי בונם נ"י הגאב"ד רקיע מאמרהדארק

וא"י דא"כ יקשה דלכנס, שיחול אחר שחמות האחרת
ל"ל צלמת כ"ל, דא"א לחול החופה ציוה"כ כיון
דלא מו"א לצי"ה, ומ"מ שפיר מוכח דגם בדין הראשון,
באומר ותקנה לך בשבת דהיי שבות, הייכו מהירושלמי הכ"ל
בין דס"ל דלא צ"ע חופה דחייב לצי"ה, איך חונק ציו"שלו
דהחירו שבות במקדש, הא אפשר בלא שבות דיקדש שיחול
לכשתחיות, אלא על כרחך דלא מכוונים צ"ה, דהיי ג"כ
קונה קנין בשבת, וא"כ תחוייבו כפשט, דבין בתנאי ובין
באומר שיחול בשבת הוי שבות, ידירו ואוהבו אסוי:

מכתב אחי רומעית הניעמי לנכון היום, ולעולם ערדותי
וחולשת כחי צעירה א"א להשיב על כל דבריו,
ולתלמוד רלו"ו במקלח אשיב על הד מנהון צקילור, והוא.
על סטיקתו בצעורל הגע קודם שנתקיים התנאי אם
אסור משום שבות, וכן צ"ה דקיי"ל אין קוין בשבת,
אם מוכר לו חפץ צע"ש צמשיכה או צכק, ואמר תקנה
לך לומח, דבשבת נגזר הקרין, וכן מוכר לו צע"ש צמעכסיו
בתנאי שיעשה כך וכך, אם מותר לקיים התנאי צמעש
בשבת, שעי"ז נתקיים הקרין למפרע צע"ש, די"ל דבשכ"ה
מותר, דבראשון אינו עושה מעשה בשבת אלא דמעלמו
נגזר דשרי, וכן צע"י אף דיוושה מעשה מ"מ הוי רק קיום
התנאי, אבל המוכר נגזר למפרע בשבת, או דבשכ"ה
אסור, צ"ל מו"ס גמר הקרין בשבת, ובשני מו"ס דמעשה
קיום התנאי נוכח לגמור הקרין או צ"ל מותר וצ"ל אסור,
או צהיטוך, ע"כ חוכן דבריו.
לכאורה י"ל להוכיח מו"ס החס"ד צה"ל דאין טדין
בשבת, ולא אמרינן יתן לכהן הוועות מו"ס,
דאיך יעשה עם הצרכות (והוצא צמגי"א ס"י של"ע ס"ק ח')
והרי הפדיון א"א לחול כ"א בשבת, ואעפ"כ לולי הצרכות
והסעודה ה"ה מותר לפדות ע"י נחיתת מעות לכהן צע"ש,
שיחול הפדיון בשבת, ה"י מצו"ל דדין א"י הכ"ל שרי, ואך
מ"מ לר"ך רח"ה גדולה לזה מהש"ס.

home | pay | register | sign in | services | site map | help

[Browse](#) | [Search](#) | [Sell](#) | [My eBay](#) | [Community](#)

Powered By IBM

Home > Help - Topics > eBay Policies > Your User Agreement

Help ?

eBay Help

Help Topics

[A-Z Index](#)

Contact Us

Related Links

[Learning Center](#)

[eBay University](#)

Search Help

Enter a topic here

[tips](#)

Your User Agreement

User Agreement

THE FOLLOWING DESCRIBES THE TERMS ON WHICH EBAY OFFERS YOU ACCESS TO OUR SERVICES.

4. Bidding and Buying.

As a buyer, you are obligated to complete the transaction with the seller:

- o if you purchase an item through one of our fixed price formats; or
- o if you are the highest bidder at the end of an auction (meeting the applicable minimum bid or reserve requirements) and your bid is accepted by the seller, unless the item is listed in a category under the Non-Binding Bid Policy or the transaction is prohibited by law or by this Agreement.

By bidding on an item you agree to be bound by the conditions of sale included in the item's description so long as those conditions of sale are not in violation of this Agreement or unlawful. Unless you and the seller agree otherwise, you will become the item's lawful owner upon physical receipt of the item from the seller, in accordance with Ca. Com. Code § 2401(2) and Uniform Com. Code § 2-401(2). Bids are not retractable except in exceptional circumstances, such as: when the seller materially changes the item's description after you bid; a clear typographical error is made; you cannot authenticate the seller's identity; or when the seller does not confirm your purchase in the Half.com area of our services. If you choose to bid on mature audience items or items that are restricted to adult use, you are certifying that you have the legal right to purchase such items.

5. Listing and Selling.

5.1 Listing Description. You must be legally able to sell the item(s) you list for sale on the Site. You must describe your item and all terms of sale on the listing page of the Site. Your listings may only include text descriptions, graphics, pictures and other content relevant to the sale of that item. All listed items must be listed in an appropriate category. All items in multiple item listings must be identical.

5.2 Binding Bids. Except for items listed in a category under the Non-binding Bid Policy, if you receive at least one bid at or above your stated minimum price (or in the case of reserve auctions, at or above the reserve price), you are obligated as the seller to complete the transaction with the highest bidder upon the auction's completion, unless there is an exceptional circumstance, such as: (a) the buyer fails to meet the terms of your listing (such as payment method), or (b) you cannot authenticate the buyer's identity.

5.3 Fraud. Without limiting any other remedies, eBay may suspend or terminate your account if we suspect that you (by conviction, settlement, insurance or escrow investigation, or otherwise) have engaged in fraudulent activity in connection with the Site.

5.4 VeRO Program. eBay's Verified Rights Owner (VeRO) program works to ensure that listed items do not infringe upon the copyright, trademark or other rights of third parties. VeRO program participants and other rights owners can report listings offering infringing items, and request that such items be removed. VeRO program participants and other rights owners may have limited access to some of your personal information as described in the Privacy Policy at (<http://pages.ebay.com/help/policies/privacy-policy.html>).

5.5 Manipulation. Neither you, bidders nor sellers may manipulate the price of any item nor may you interfere with other user's listings or transactions.

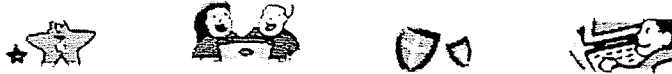
[home](#) [pay](#) [register](#) [sign in](#) | [services](#) | [site map](#) | [help](#)

[Browse](#) | [Search](#) | [Sell](#) | [My eBay](#) | [Community](#)

Powered By

[Home](#) > [Help - Topics](#) > [eBay Policies](#) > [Rules for Buyers](#) > [Non-binding Bid Policy](#)

Help

eBay Help

[Help Topics](#)
[A-Z Index](#)

[Contact Us](#)

Related Links

[Learning Center](#)
[eBay University](#)
[Security Center](#)
[About Customer Support](#)
[Community Answer Center](#)

Search Help

Enter a topic here

[tips](#)

Non-binding Bid Policy

Non-binding Bid Policy

Certain eBay auctions involve non-binding bids, for example, certain real estate auctions. Non-binding bidding does not culminate in a contract between the seller and the buyer. However, even though non-binding bids do not contractually obligate the parties, non-binding bids represent a serious expression of interest and bogus bidding is prohibited.

Non-binding real estate auctions are described in greater detail in [Real Estate Rules](#).

Related Help topics:

- [Rules for Buyers: Overview](#)
- [eBay Policies: Overview](#)

[Announcements](#) | [Register](#) | [The eBay Shop](#) | [Security Center](#) | [Policies](#) | [Feedback Forum](#)
[About eBay](#) | [Home](#) | [My eBay](#) | [Site Map](#)

[Browse](#) | [Sell](#) | [Services](#) | [Search](#) | [Help](#) | [Community](#)
[Basics](#) | [Buyer Guide](#) | [Seller Guide](#) | [My Info](#) | [Billing](#) | [Rules & Safety](#)

Copyright © 1995-2004 eBay Inc. All Rights Reserved.
Designated trademarks and brands are the property of their respective owners.

Use of this Web site constitutes acceptance of the [eBay User Agreement](#) and [Privacy Policy](#).

